

คู่มือ

การสอบวิชาพิเศษ

ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

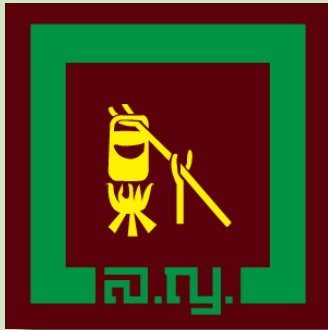
วิชา หัวหน้าคนครัว

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

วิชา หัวหน้าคนครัว

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานสอวิชาพิเศษลูกเสือ โดยเฉพาะลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ดังนั้น สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมจัดทำคู่มือการสอวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชาหัวหน้าคนครัว

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมจัดทำคู่มือการสอวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ โดยมี นางสาววัฒนา ธรรมประภาส นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมกิจการลูกเสือ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการได้จัดทำคู่มือการสอวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย โดยมุ่งหวังเผยแพร่ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถนำไปใช้เป็นคู่มือการสอวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชาหัวหน้าคนครัว ได้อย่างถูกต้อง

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่	1
วัตถุประสงค์	1
หลักสูตรวิชาพิเศษ วิชาหัวหน้าคนครัว	2
เนื้อหาวิชา	
- ความหมายและประโยชน์ของอาหาร	3
- การเลือกซื้ออาหาร	5
- การจัดรายการอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และมีปริมาณเพียงพอ	7
- การประกอบอาหารโดยใช้หม้อหุงต้มสนาม	9
- การหุงข้าว นึ่งข้าว หรือการหลามข้าว	10
ตัวอย่างแบบทดสอบ	ค
บรรณานุกรม	23
ภาคผนวก	ง
- ขั้นตอนการดำเนินการสอบวิชาพิเศษ การขออนุมัติ และการประดับเครื่องหมาย	25
ตัวอย่างเอกสาร	จ
- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 141/2561 ลงวันที่ 19 มกราคม 2561	42

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

1. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ต้องสอบได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก และผ่านพิธีเข้าประจำกองแล้ว จึงประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกที่กึ่งกลางกระเป่าเสื้อข้างซ้ายได้
2. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ เมื่อสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกแล้ว จึงมีสิทธิ์เลือกสอบวิชาพิเศษตามที่ตนมีความถนัดและมีความสนใจ โดยสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการสอบวิชาพิเศษ และเมื่อดำเนินการสอบทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีเรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษาทำเรื่องขออนุมัติผลการสอบไปยังผู้มีอำนาจอนุมัติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการสอบวิชาพิเศษตามแนวทางการฝึกอบรมตามหลักสูตรข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการสอบวิชาพิเศษตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของลูกเสือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคต

หลักสูตรวิชาพิเศษ วิชาหัวหน้าคนครัว

หลักสูตร

1. ประกอบอาหารสำหรับลูกเสือ 1 หมู่ โดยมีการหุงข้าว นั่งข้าวหรือหลามข้าว และทำกับข้าว 4 อย่าง
2. รู้จักซื้ออาหาร จัดรายการอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและมีปริมาณเพียงพอสำหรับลูกเสือ 2 หมู่ หมู่ละ 5 คน ที่ไปอยู่ค่ายพักแรมเป็นเวลา 1 สัปดาห์ (กรรมการสอบเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินที่จะซื้ออาหารให้)
3. สามารถประกอบอาหารร้อน 2 อย่างและเครื่องดื่มร้อน 1 อย่างได้ โดยไม่ใช่ภาชนะอื่นใดนอกจากการใช้หม้อหุงต้มสนาม

หัวหน้าคนครัว คือ ผู้ที่มีความรับผิดชอบในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหาร จัดเตรียมอาหารและประกอบอาหารให้ลูกค้าก่อนนำมาย และถูกต้องตามวิธีการของลูกเสื่อ โดยมีคนครัวเป็นผู้ช่วยเหลือในการประกอบอาหารให้มีปริมาณเพียงพอสำหรับสมาชิกในหมู่ของตน โดยมีรายละเอียด คือ

1. ความหมายและประโยชน์ของอาหาร
2. การเลือกซื้ออาหาร
3. การจัดรายการอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและมีปริมาณเพียงพอ
4. การประกอบอาหารโดยใช้หม้อหุงต้มสนาม
5. การหุงข้าว นึ่งข้าว หรือการหลามข้าว

ความหมายและประโยชน์ของอาหาร

อาหาร คือ สิ่งที่รับประทานได้ ไม่เป็นพิษ มีประโยชน์ต่อร่างกายในการเสริมสร้างความเจริญเติบโตและบำรุงร่างกายให้แข็งแรง สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การรับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับวัยจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

อาหารที่รับประทานเข้าไปจะให้ประโยชน์แก่ร่างกาย 3 ประการ คือ

1. ให้พลังงานและความอบอุ่น
2. ช่วยเสริมสร้างร่างกายให้เจริญเติบโตและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ
3. ควบคุมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายให้เป็นไปตามปกติ และทำให้ร่างกายมีภูมิต้านทานโรค

อาหารที่จำเป็นและสำคัญต่อร่างกาย แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. **คาร์โบไฮเดรต** เป็นสารอาหารที่ให้พลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย มีอยู่ในอาหารประเภทแป้งและน้ำตาล
2. **โปรตีน** เป็นสารอาหารที่ช่วยเสริมสร้างร่างกายให้เจริญเติบโตและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ มีอยู่ในอาหารประเภทเนื้อสัตว์ นม ไข่ และถั่วต่าง ๆ

3. ไขมัน เป็นแหล่งให้พลังงานของร่างกาย เป็นตัวกันกระเทือนของอวัยวะภายใน และเป็นโครงสร้างของเนื้อเยื่อระบบประสาท สมองและผิวหนัง กรดไขมันนี้ร่างกายสร้างขึ้นเองไม่ได้ จำเป็นต้องได้รับจากอาหารภายนอก

อาหารที่ให้ไขมันในสถานะของแข็ง ณ อุณหภูมิปกติเรียกว่า ไขมัน (fat) และที่อยู่ในสภาพของเหลวเรียกว่า น้ำมัน (oil) ไขมันและน้ำมันมีโครงสร้างเหมือนกัน คือ เกิดจากการรวมตัวทางเคมีของกรดไขมันและกลีเซอรอล ไขมันที่สะสมใน เนื้อเยื่อของพืชและสัตว์ โดยทั่วไปจะเป็นพวกไตรกลีเซอไรด์ ซึ่งเป็นแหล่งสะสมพลังงานที่สำคัญ สารไขมันจะต้องสลายหรือย่อยเป็นกรดไขมันและกลีเซอรอลเสียก่อน ร่างกายจึงจะนำไปใช้ประโยชน์ได้

กรดไขมัน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 กรดไขมันอิ่มตัว ไขมันชนิดนี้เมื่อรับประทานเข้าไปจะย่อยได้ไม่ดีนัก ถ้ารับประทานมากจะเกิดสะสมไว้ในร่างกาย ทำให้อ้วนหรือทำให้เส้นเลือดแข็งตัว เพราะมีจำนวนสารโคเลสเตอรอล (Cholesterol) จำนวนมาก ไปจับที่ผนังหลอดเลือดทำให้หลอดเลือดแคบลง กรดไขมันชนิดนี้มีมากในน้ำมันจากสัตว์ทุกชนิด และน้ำมันมะพร้าว

โคเลสเตอรอล เป็นสารประกอบไขมันที่ซับซ้อน พบในเนื้อเยื่อทั่วไป โดยเฉพาะเนื้อเยื่อสมองและประสาทน้ำดี เลือดและตับ ผนังลำไส้และตับสามารถสังเคราะห์โคเลสเตอรอลได้วันละประมาณ 2 กรัม การรักษาผู้ที่มีระดับโคเลสเตอรอลสูงหรือโรคหลอดเลือดหัวใจ จะจำกัดอาหารที่มีโคเลสเตอรอลสูง ได้แก่ ไข่แดง เครื่องในสัตว์ อาหารทะเล ไขมันจากนมและไขมันอิ่มตัวของสัตว์

3.2 กรดไขมันไม่อิ่มตัว ไขมันชนิดนี้ย่อยง่าย เป็นไขมันที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย มีมากในน้ำมันพืชชนิดต่าง ๆ ยกเว้นน้ำมันมะพร้าว

4. วิตามิน เป็นกลุ่มสารอินทรีย์ที่ร่างกายต้องการ เพื่อให้การทำงานต่างๆ ของอวัยวะเป็นไปตามปกติ

วิตามินแบ่งออกได้ 2 ชนิด ตามลักษณะของการละลาย คือ

4.1 วิตามินที่ละลายในไขมัน ได้แก่ วิตามินเอ ดี อีและเค การย่อยและการดูดซึมของวิตามินทั้ง 4 ชนิดนี้ ต้องอาศัยไขมัน

4.2 วิตามินที่ละลายในน้ำ ได้แก่ วิตามินซีและวิตามินบีคอมเพล็กซ์ ซึ่งประกอบด้วยวิตามินบี 1, 2, 3 ไนอาซินแนนโทเฮนิกไปโอติน โฟลาซินและบี 12 หน้าที่ของวิตามินกลุ่มนี้คือ ทำให้ปฏิกิริยาของร่างกายดำเนินไปได้

5. น้ำ เป็นสารอาหารที่จำเป็นสำหรับร่างกาย คนเราจะมีน้ำอยู่ประมาณ 65% ของน้ำหนักร่างกาย ร่างกายต้องการน้ำประมาณวันละ 6-8 แก้ว และควรเป็นน้ำสะอาด

ประโยชน์ของน้ำที่มีต่อร่างกาย

1. ควบคุมอุณหภูมิของร่างกายให้เป็นปกติ
2. ทำให้อาหารคลุกเคล้ากันและย่อยดีขึ้น
3. ช่วยทำปฏิกิริยาเคมีและช่วยในการเผาผลาญอาหาร
4. ช่วยในการหมุนเวียนของโลหิต การเก็บสะสมอาหารต่าง ๆ ไว้ในร่างกาย เช่น ไขมัน โปรตีน การขับถ่ายของเสียออกจากร่างกายและช่วยให้ร่างกายทำงานได้ตามปกติ

การเลือกซื้ออาหาร

การเลือกซื้ออาหาร แบ่งได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. ประเภทเนื้อสัตว์

1.1 เนื้อหมูต้องมีสีชมพู ไขมันสีขาว ถ้ามันสีเหลืองจะเป็นหมูแก่ ถ้าเป็นหมูค่างคั้นหนังจะมียางเหนียว เนื้อเริ่มมีสีเขียวคล้ำ

1.2 เนื้อวัว ต้องมีสีแดงสด เนื้อแน่น ไขมันสีเหลือง ถ้าไม่สด จะมีสีเขียวคล้ำ

1.3 เนื้อควาย ต้องมีสีแดงคล้ำ ไขมันสีขาว ถ้าไม่สดจะมีสีเขียวคล้ำ

เนื้อทั้ง 3 ชนิด แบ่งออกเป็น ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- เนื้อสันใน จะนุ่ม เหมาะสำหรับทอด ใช้ระยะเวลาสั้น
- เนื้อสันนอก นุ่มแต่เหนียวกว่าเนื้อสันในเล็กน้อย
- เนื้อสะโพกหรือร่อง จะเหนียว เหมาะสำหรับประกอบอาหารที่ต้องใช้เวลา เช่น ต้ม ตุ่น

1.4 เนื้อไก่ ต้องมีหนังบาง เต็ม ไม้ย่น สีไม่ซีด ใต้หนังมีมันสีเหลือง รุขน ปุ่มเล็ก ปลายจุมกอ่อนนุ่ม เวลากดกระดูกหน้าอก จะลอยขึ้นมาได้

1.5 ปลา ผิวเป็นมัน มีเมือกใสๆ บางๆ หุ้มทั้งตัว เกิดแนบกับหนัง ใสไม่ทะลักหรือบวมออกมา เหงือกแดง เนื้อแน่น ตาใส ไม่มีกลิ่นเหม็น ปลาสดจะจมน้ำ

1.6 ปู

- ปูทะเล ควรเลือกซื้อปูที่ยังไม่ตาย สังเกตดูตาจะ กระดุกกระดิกได้ เลือกว่าตัวที่หนักๆ เนื้อจะแน่น

- ปูม้า ควรเลือกซื้อปูสด โดยสังเกตจากขาและก้ามไม่ตกร

1.7 กุ้ง เปลือกใส หัวติดแน่นกับตัว

1.8 หอย หอยสดฝาจะปิดสนิท

2. ประเภทผัก

2.1 ควรเลือกซื้อตามฤดูกาล จะได้ผักสดและราคาถูก

2.2 ผักที่มีดินติดจะเป็นผักสด

2.3 ผักหลายชนิดมีวิตามินและเกลือแร่ที่เปลือกไม่ควรปอกเปลือกทิ้ง

3. ประเภทผลไม้

- น้อยหน่า ตาใหญ่และห่าง

- ส้มเขียวหวาน เปลือกบาง ผลหนัก

- กัลยั แก่จัดไม่มีเหลี่ยม

4. ไข่ ไข่สดเมื่อส่องดูจะเห็นโพรงอากาศเล็ก ๆ เปลือกบางและสากมือ เปลือกสะอาดไม่บุบหรือร้าว

5. เครื่องกระป๋อง

- ไม่ซื้อเครื่องกระป๋องที่มีรอยบุบ

- ทดลองโดยเอาน้ำหยดลงบนกระป๋อง 2-3 หยด แล้วเอาตะปูหรือเหล็ก เจาะลงตรงนั้นให้ทะลุ ถ้าลมในกระป๋องดูน้ำลงไป กระป๋องนั้นใช้รับประทานได้ ถ้ามีอากาศดันน้ำปูดขึ้นมา แสดงว่าของในกระป๋องเสีย รับประทานไม่ได้

6. น้ำปลา มีลักษณะใส สีน้ำตาลปนแดง ไม่มีตะกอน ไม่มีกลิ่นคาวของปลา ไม่มีกลิ่นเหม็นคาวหรือกลิ่นหืน และชิมดูไม่มีรสขมหรือหวานผิดปกติของชั้นขงสร

การจัดรายการอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและมีปริมาณเพียงพอ

หลักในการจัดรายการอาหารแต่ละมื้อ ควรให้ได้อาหารครบทั้ง 5 หมู่ คือ หมู่ที่ 1 จำพวกเนื้อสัตว์ไม่ว่าจะเป็นปลา หมู เนื้อ ไก่ ในแต่ละมื้อประมาณ คร่าวๆ ว่า อย่างน้อยควรได้รับประทาน 2 ช้อนควาหรือขนาดเท่ากล่องไม้ขีด ถ้าเป็น ไข่ก็ครึ่งละ 1 ฟองโดยเลือกรับประทาน 1 ชนิดเป็นอย่างน้อย ต้มจนมายน้อยวันละ 2 แก้ว

หมู่ที่ 2 จำพวกข้าว แป้ง เผือก มัน โดยทั่วไป อาหารหมู่นี้รับประทานทุกมื้อ อยู่แล้ว

หมู่ที่ 3 จำพวกผัก

หมู่ที่ 4 จำพวกผลไม้ ผักและผลไม้ ควรรับประทานทุกมื้อหรือทุกวัน เพื่อให้ได้สารอาหารจำพวกวิตามินเกลือแร่ รวมทั้งเส้นใยอาหาร รับประทานได้โดยไม่จำกัด ปริมาณ

หมู่ที่ 5 จำพวกไขมัน นอกจากจะให้พลังงานแล้วยังให้กรดไขมันที่จำเป็น ต่อร่างกายอีกด้วย อาหารจำพวกนี้จะได้จากการทอด ผัดหรืออาหารที่ใส่กะทิ

วันที่	เช้า	กลางวัน	เย็น
1	- ข้าวต้ม - ปลาสดทอด - ผัดไข่โป้วใส่ไข่ - ส้ม	- ก๋วยเตี๋ยวหมูสับ - ก๋วยบวชชี	- ข้าว - ผักพริกขิงไก่, ถั่วฝักยาว - แกงจืดผักกาดขาว, หมู - พุทรา
2	- ข้าวต้มปลา - นมสด	- ข้าวผัด - ไข่ดาว - แกงจืดตำลึง, หมูสับ - รุ้นน้ำเชื่อม	- ข้าว - แกงสันบกปลากลาย - ปลาหมึกแห้งทอดกรอบ - ผัดบวบ, หมู - แดงโม

วันที่	เช้า	กลางวัน	เย็น
3	<ul style="list-style-type: none"> - ขนมห้างป่าเขาแยมหรือมาการีน - ไข่ลวก - ไมโลหรือโอวัลติน 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - ยำไส้กรอก - ปลาตาเดียวทอด กระเทียมพริกไทย - แกงจืดผักกวางตุ้ง, หมู - ผีอก, ลอดช่องน้ำกระเทียม 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - ต้มยำกุ้ง - หอดแมลงงูทอดแห้ง - ผัดเปรี้ยวหวาน - ฝรั่ง
4	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าวต้ม - ยำไข่เค็ม - ปลากระตักทอด - ผัดผักบุ้งไฟแดง - มะละกอสุก 	<ul style="list-style-type: none"> - ก๋วยเตี๋ยวราดหน้าทะเล - ซาหริ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - ผักพริกอ่อน, ไข่ - ตับทอดกระเทียมพริกไทย - แกงจืดผักกาดดอง, หมู - กล้วยไข่
5	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าวต้มไก่ - ไมโลหรือโอวัลติน 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - ไข่เจียว - ผัดกะเพรา, ปลาชุก - แกงจืดผัก, ไข่ - ลูกตาลเชื่อม 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - แกงเขียวหวานหมูมะเขือเปราะ - ผัดวุ้นเส้น, ดอกไม้จีน - ปลากระเทียมทอด - สับปะรด
6	<ul style="list-style-type: none"> - ขนมห้างป่าเขาแยมหรือมาการีน - ไข่ดาว - ส้ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ก๋วยเตี๋ยวผัดซีอิ้วหมู - ขนมห้างลอย 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้าว - แกงจืดเต้าหู้, หมูสับ - น้ำพริกกะปิ, ผัก (ผักต้มและผักสด) - ปลาทุทอด - ชมพู่

วันที่	เช้า	กลางวัน	เย็น
7	- ข้าวต้ม - ผักกระป๋องยำ - ถั่วลิสงคั่ว - ไข่เค็ม - นมสด	- ข้าว - ออกไก่ทอดกระเทียม พริกไทย - ต้มยำปลาช่อน - ผัดสายบัว, กุ้งสด - ขนมใส่ไส้	- ข้าว - แกงป่าหมู - ไข่ยัดไส้ - ผัดผักรวมมิตร - ผลไม้ (ตามฤดูกาล)

การประกอบอาหารโดยใช้หม้อหุงต้มสนาม

ในการไปอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือจะต้องประกอบอาหารเอง ลูกเสือแต่ละหมู่ จึงต้องมีการวางแผนในการจัดหาอาหารว่าแต่ละวัน แต่ละมื้อจะรับประทานอะไร และอาหารเหล่านั้นต้องมีประโยชน์ต่อร่างกายและเหมาะสมกับวัยของตน

สิ่งที่ลูกเสือควรคำนึงในการประกอบอาหารคือ

1. เป็นอาหารที่ปรุงง่ายและมีคุณค่าทางโภชนาการ
2. ราคาพอสมควร
3. มีปริมาณเพียงพอกับสมาชิกในหมู่ของตน

การปรุงอาหารมีหลายวิธี ดังนี้

1. ต้ม คือ การทำให้สุกโดยใช้น้ำเดือด ทำได้ 2 วิธีคือ
 - ใส่อาหารเมื่อน้ำเดือด เช่น ต้มปลา
 - ใส่อาหารพร้อมกับน้ำ เช่น ต้มไข่
2. อบ คือ การทำให้สุกโดยใช้เตาอบหรือภาชนะอื่นตามความเหมาะสม โดยใช้ความร้อน
3. นึ่ง คือ การทำให้สุกจากไอน้ำเดือด โดยใช้หม้อหรือภาชนะสำหรับนึ่ง วางบนกระทะหรือใส่ในหม้อน้ำเดือด
4. ตุ่น คือ การอบด้วยไอน้ำเดือด โดยใช้หม้อสองชั้นซ้อนกันใบนอกใส่น้ำ ใบนีใส่อาหารที่จะตุ๋น

5. ลวก เป็นการต้มอย่างครึ่งสุกครึ่งดิบ หรือสุกๆ ดิบๆ โดยการต้มน้ำให้เดือดแล้วใส่อาหารที่จะลวก ลงไปปรับตั้งขึ้น
6. ย่าง คือ การทำให้ผิวนอกนุ่ม ข้างในสุก (ถ้าต้องการให้หอมควันไฟควรใช้กาบมะพร้าวใส่ เพื่อให้ได้ควัน)
7. ปิ้ง คือ การทำให้อาหารสุกทั้งข้างในและผิวนอก ซึ่งต้องใช้ไฟอ่อนๆ
8. เผา คือ การทำให้อาหารสุกโดยใช้ไฟแรง วางของที่จะเผาลงในไฟ เช่น เผาพริก หอม กระเทียม ไข่ เป็นต้น การเผาจะทำให้อาหารมีรสอร่อยและมีกลิ่นหอม
9. ทอด คือ การทำอาหารให้สุกหรือกรอบด้วยน้ำมันร้อนๆ
10. จี่ คล้ายการทอดแต่ใช้น้ำมันน้อย ๆ พอไม่ให้ติดกระทะ
11. เจียว คล้ายการทอดแต่ใช้น้ำมันมากกว่าจี่เล็กน้อย
12. ผัด คือ การทำอาหารให้สุกโดยใช้น้ำมันหรือกะทิใส่ลงในกระทะ แล้วนำส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ต้องการผัด ใส่คนให้สุกทั่วแล้วปรุงรส

การหุงข้าว นึ่งข้าว หรือการหลามข้าว

การหุงข้าว มี 2 วิธีคือ

1. การหุงข้าวแบบเช็ดน้ำเป็นการหุงข้าวโดยการรินน้ำทิ้งเมื่อข้าวสุกได้ที่แล้ว การหุงข้าววิธีนี้ จะทำให้วิตามิน แร่ธาตุและสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายสูญเสียไปกับน้ำที่รินทิ้ง

วิธีหุงข้าวแบบเช็ดน้ำ

ใช้ข้าว 1 ส่วน น้ำ 3 ส่วน เมื่อข้าวเดือด สังเกตดูพอเมล็ดข้าวเริ่มบาน ยกออกจากเตา ปิดฝาหม้อใช้ไม้ขีดฝาหม้อเพื่อกันเมล็ดข้าวหก รินน้ำข้าวทิ้ง จากนั้นยกหม้อข้าวขึ้นตั้งบนเตา หมุนไปรอบ ๆ ให้ข้าวสุกทั่วหม้อ

2. การหุงข้าวแบบไม่เช็ดน้ำเป็นการหุงข้าวโดยไม่รินน้ำทิ้ง ให้น้ำแห้งพร้อมข้าวสุก การหุงข้าววิธีนี้ทำให้ไม่สูญเสียวิตามินและคุณค่าของสารอาหาร

วิธีหุงข้าวแบบไม่เช็ดน้ำ

ใช้ข้าว 1 ส่วน น้ำ 2-2 ½ ส่วน (ขึ้นอยู่กับประเภทและชนิดของข้าว) เมื่อข้าวเริ่มเดือด ให้สังเกตเมล็ดข้าวและมีไตสีขาวเหลือเล็กน้อย พอน้ำจวนแห้ง ปิดฝาหม้อให้สนิท เอาถ่านหรือฟืนออก (เรียกว่าราไฟ) เมื่อข้าวแห้งให้เหลือถ่านหรือฟืนแต่น้อย ดองข้าวจนกว่าจะสุกได้ที่

การนึ่งข้าว

คือการทำให้ข้าวสุกจากไอน้ำ โดยการใช้หม้อนึ่งหรือลังถึงตั้งบนกระทะหรือหม้อน้ำเดือด

วิธีนึ่งข้าว

ใช้ข้าว 1 ส่วน น้ำ 1½ - 2 ส่วน ใส่ในชามหรือภาชนะสำหรับนึ่ง นำไปตั้งในหม้อนึ่งหรือลังถึง วางบนกระทะหรือหม้อน้ำเดือด ตั้งไฟจนกว่าข้าวสุก

การสังเกต ข้าวสุกจะไม่เป็นไตขาว เมล็ดบานเต็มทีและไม่แฉะน้ำ ถ้าข้าวหนึ่งคืบ ให้เพิ่มน้ำลงไปนึ่งข้าวเล็กน้อย แล้วนึ่งต่อไปอีกระยะหนึ่ง

ตัวอย่างแบบทดสอบ

แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

รายการ	การตัดสินใจ	วิธีปฏิบัติ	ผลสำเร็จ	ลายมือชื่อผู้ประจำฐาน
				วัน เดือน ปี
1. การปรุงอาหาร (เลือกทำ)				
2. การหุงข้าวหรือ การหลามข้าว				
3. การเลือกซื้อ อาหาร				
4. การประกอบ อาหารสำหรับหมู่				
5. การประกอบ เครื่องต้มร้อน (เลือกทำ)				

หมายเหตุ การบันทึกของผู้ประจำฐานใช้คำว่า ผ่าน กรณีที่ไม่ผ่านให้ปฏิบัติใหม่ พร้อมลงลายมือชื่อกำกับ วัน เดือน ปี

แบบทดสอบภาคทฤษฎี

จงวงกลมล้อมรอบหัวข้อคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

1. หัวหน้าคนครัว หมายถึง
 - ก. ผู้รับผิดชอบในการซื้ออาหาร
 - ข. ผู้รับผิดชอบในการเตรียมอาหาร
 - ค. ผู้รับผิดชอบในการหุงหาอาหาร
 - ง. ผู้รับผิดชอบในการปกป้องคนครัว
2. หัวหน้าคนครัวต้องรับผิดชอบในเรื่องต่อไปนี้
 - ก. เตรียมอาหาร
 - ข. เตรียมวัสดุในการประกอบอาหาร
 - ค. ควบคุมการประกอบอาหาร
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. หัวหน้าคนครัวตามความหมายของลูกเสือมีไว้เพื่อ
 - ก. ทำอาหารในงานเลี้ยง
 - ข. ทำอาหารในโรงเรียน
 - ค. เตรียมอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรม
 - ง. เตรียมอาหารให้กับลูกเสือทั้งโรงเรียน
4. การเตรียมอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรมควรเตรียมอาหาร
 - ก. ครบทุกประเภท
 - ข. เท่าที่จะหาได้
 - ค. พอยังชีพ
 - ง. ให้มากชนิดเพราะต้องใช้พลังงานมาก
5. การประกอบอาหารระหว่างการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือจะต้อง
 - ก. ซื้อบริเวณใกล้เคียงกับค่ายพักแรม
 - ข. เตรียมอาหารล่วงหน้า
 - ค. คอยผู้กำกับลูกเสือจัดให้
 - ง. ขอแบ่งจากลูกเสือหมู่อื่น

6. การประกอบอาหารลูกเสือค่านึงถึง
- ความอร่อย เพียงพอ
 - อร่อยและเป็นของที่ไม่เคยรับประทาน
 - ประกอบง่ายและมีคุณค่า
 - แบ่งปันภายในค่ายอย่างทั่วถึง
7. การปรุงอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรมที่ง่าย ได้แก่
- อบ นึ่ง ตุ่น
 - ทอด เผา ลวก
 - ต้ม ลวก รวน
 - ปิ้งย่าง เผา
8. การปรุงอาหารที่ใช้จากอุปกรณ์ธรรมชาติ ได้แก่
- ปิ้งย่าง
 - ต้ม ลวก
 - รวน ผัด
 - นึ่ง อบ
9. การหุงข้าวใช้อุปกรณ์ธรรมชาติ ได้แก่
- หุงข้าวไม่เช็ดน้ำ
 - หุงข้าวเช็ดน้ำ
 - นึ่งข้าว
 - หลามข้าว
10. การหุงข้าวไม่เช็ดน้ำ หมายถึง
- การหุงข้าวโดยไม่รินน้ำทิ้ง
 - การหุงข้าวโดยใส่น้ำน้อยพอสุก
 - การหุงข้าวด้วยไอน้ำ
 - ถูกทั้ง ก. และ ข.

11. การนึ่งข้าวอาศัยความร้อนจากอะไร
 - ก. ถ่านไฟ
 - ข. ไอน้ำ
 - ค. กระแสไฟฟ้า
 - ง. การอบ
12. อุปกรณ์ที่ใช้ในการหลามข้าว ได้แก่
 - ก. หม้อดิน
 - ข. ใบตอง
 - ค. กระบอกไม้ไผ่
 - ง. ลูกมะพร้าว
13. ระหว่างการปฏิบัติอยู่ค่ายพักแรม ควรรับประทานอาหารวันละกี่มื้อ
 - ก. 4 มื้อ
 - ข. 3 มื้อ
 - ค. 2 มื้อ
 - ง. แล้วแต่ความเหมาะสม
14. ในแต่ละวันอาหารที่รับประทานเมื่อใด ที่ควรรับประทานมาก
 - ก. เช้า
 - ข. กลางวัน
 - ค. เย็น
 - ง. หลังจากเลิกกิจกรรมภาคค่ำ
15. ระหว่างการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือจะต้อง ฝึกประกอบอาหารเหมือนอยู่ที่บ้านหรือไม่
 - ก. ควรฝึก
 - ข. ไม่จำเป็น
 - ค. ถ้าฝึกได้เป็นการดี
 - ง. ขึ้นอยู่กับรายการอาหาร

16. เนื้อหมูสดจะมีลักษณะ
- ก. สีชมพู
 - ข. สีแดงเข้ม
 - ค. สีเขียวคล้ำ
 - ง. สีเหลืองนิดหน่อย
17. การซื้อผักควรเลือกซื้อ
- ก. ของถูก
 - ข. มีคุณค่าอาหารสูง
 - ค. รสชาติดี
 - ง. ตามฤดูกาล
18. ไข่ที่ใช้ประกอบอาหารควรเป็นอย่างไร
- ก. ไข่สด เปลือกสีคล้ำ
 - ข. ไข่สด โพรงอากาศเล็ก
 - ค. ไข่สด โพรงอากาศใหญ่
 - ง. ไข่สด เปลือกสีเขียวอ่อน
19. การเลือกซื้อปูประกอบอาหารควรเลือกอย่างไร
- ก. ปูตัวใหญ่
 - ข. ปูไม่มีก้าม
 - ค. ปูสด
 - ง. ปูตายใหม่ๆ
20. การใช้อาหารกระป๋องให้ให้เลือกซื้อกระป๋องที่
- ก. กระป๋องไม่บวม
 - ข. กระป๋องเป็นสนิม
 - ค. กระป๋องบุบ
 - ง. กระป๋องที่มีตำหนิราคาถูก

21. การประกอบอาหารลูกเสือ 1 หมู หมายถึง
- ก. การประกอบอาหารระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม
 - ข. การประกอบอาหารระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม
 - ค. การแสดงวิธีประกอบอาหาร
 - ง. การจัดซื้ออาหารสำหรับลูกเสือ 1 หมู
22. การประกอบอาหารลูกเสือจำเป็นจะต้องมีอย่างใดอย่างหนึ่งคือ
- ก. หุงข้าว
 - ข. นึ่งข้าว
 - ค. หลามข้าว
 - ง. ลูกทุกข้อ
23. การประกอบอาหารระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม เต้าไฟควรจะ
- ก. นำมาจากบ้าน
 - ข. นำมาจากโรงเรียน
 - ค. ดัดแปลงในบริเวณค่ายพักแรม
 - ง. ซื้อจากบริเวณใกล้เคียง
24. การพิจารณาว่าจะหุงข้าว นึ่งข้าว หรือหลามข้าวขึ้นอยู่กับ
- ก. สถานที่ประกอบอาหาร
 - ข. รายการอาหารที่กำหนดไว้
 - ค. สมาชิกในหมู่ต้องการ
 - ง. ตามสภาพแวดล้อมของค่าย
25. การกำหนดรายการอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรม มีข้อพิจารณาดังนี้
- ก. เป็นอาหารแห้ง
 - ข. เป็นอาหารสด
 - ค. เครื่องกระป๋อง
 - ง. อาหารแห้งหรือเครื่องกระป๋องที่สะดวกต่อการปรุง

26. ขณะอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือจะรับประทานอาหาร
- ก. ภายในหมู่ของตนเอง
 - ข. สลับกันระหว่างหมู่
 - ค. รวมกันทั้งกอง
 - ง. แล้วยแต่ความเห็นของนายหมู่
27. การจัดรายการอาหารหลังกิจกรรมภาคค่ำ
- ก. ไม่ควรจัด
 - ข. ควรจัด
 - ค. ขึ้นอยู่กับกิจกรรม
 - ง. เป็นไปตามกำหนดการที่วางไว้
28. การปรุงอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรมเป็นการ
- ก. เพิ่มความสนุกสนาน
 - ข. มีความสามัคคีภายในหมู่
 - ค. เพิ่มความรู้และทักษะ
 - ง. ถูกทุกข้อ
29. การซื้ออาหารควรคำนึงถึง
- ก. ของถูก มีคุณค่า
 - ข. มีคุณค่าและปริมาณเพียงพอ
 - ค. เป็นไปตามรายการที่กำหนด
 - ง. ถูกทั้งข้อ ข และข้อ ค
30. การกำหนดรายการอาหารควรทำ
- ก. ก่อนการอยู่ค่าย
 - ข. เริ่มอยู่ค่ายพักแรม
 - ค. กำหนดวันต่อวัน
 - ง. ขึ้นอยู่กับสภาพของตลาดที่จะไปตั้งค่ายพักแรม

31. คำว่าอาหารมีปริมาณเพียงพอ หมายถึง
- ก. มีอย่างเหลือเฟือ
 - ข. พอรับประทานแต่ละมื้อ
 - ค. มีสำรองสำหรับมื้อต่อไป
 - ง. มีสำรองตลอดการอยู่ค่ายพักแรม 1 สัปดาห์
32. การอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือต้องนำอาหารแห้งติดตัวไปในปริมาณเท่าใด
- ก. ตามจำนวนที่หัวหน้าคนครัวมอบหมาย
 - ข. ตามจำนวนที่นายหมู่มอบหมาย
 - ค. ตามความต้องการของแต่ละคน
 - ง. พยายามนำไปให้มาก
33. ระหว่างการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือควรรับประทานอาหารเข้าคือ
- ก. ข้าวต้ม – กับข้าว
 - ข. ข้าวสวย แกงหรือผัดผัก
 - ค. อาหารเสริม
 - ง. ไข่ดาว หมูทอด
34. การปรุงอาหารให้เป็นขณะอยู่ค่ายพักแรม ลูกเสือควรปฏิบัติอย่างไร
- ก. เมื่อมีโอกาสควรฝึกหัดที่บ้าน
 - ข. ควรฝึกปรุงอาหารเมื่ออยู่ค่ายพักแรม
 - ค. เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปรุงอาหารของลูกเสือ
 - ง. ถูกทุกข้อ
35. การเป็นหัวหน้าคนครัวลูกเสือจำเป็นจะต้อง
- ก. ปรุงอาหารได้
 - ข. เรียนรู้วิธีการปรุงอาหาร
 - ค. ไปอยู่ค่ายพักแรมบ่อยๆ
 - ง. ช่วยเพื่อน ๆ ปรุงอาหาร

36. การเป็นหัวหน้าคนครัวที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร
- ก. ปรงอาหารได้อร่อย
 - ข. เตรียมอาหารได้อย่างมีคุณภาพพอเพียงและราคาถูก
 - ค. เตรียมอาหารได้อย่างเหลือเฟือ
 - ง. คาดคะเนปริมาณอาหารได้อย่างถูกต้อง
37. คำว่า “พอยังชีพ” ในความหมายของลูกเสือ คือ
- ก. พอรับประทานได้เพื่อประทังชีวิต
 - ข. พอรับประทานได้อย่างอร่อย
 - ค. พอรับประทานได้มีคุณค่า
 - ง. พอรับประทานได้ในแต่ละวัน
38. การประกอบอาหารระหว่างอยู่ค่ายพักแรม ในฐานะหัวหน้าคนครัวเพื่อให้ลูกเสือ
- ก. เลื่อนหน้าที่เป็นหัวหน้าคนครัว
 - ข. รู้จักการพึ่งพาตนเองในการประกอบอาหาร
 - ค. ฝึกประกอบอาหารเพื่อเลี้ยงคน
 - ง. ฝึกการซื้ออาหารในระหว่างอยู่ค่าย
39. การใช้หม้อหุงต้มสนามประกอบอาหาร มีวัตถุประสงค์ให้ลูกเสือ
- ก. รู้จักการใช้ภาชนะติดตัว อย่างมีคุณค่า
 - ข. มีการอดทนและรู้จักการรอคอย
 - ค. เรียนรู้ความยากลำบากและภาวะการขาดแคลน
 - ง. จัดลำดับความสำคัญในการประกอบอาหาร
40. การใช้หม้อหุงต้มสนามประกอบอาหาร มีวัตถุประสงค์ให้ลูกเสือ
- ก. รู้จักประหยัด
 - ข. ซื้ออาหารตามรายการที่กำหนด
 - ค. ทราบปริมาณอาหารที่จะใช้แต่ละมื้อ
 - ง. ไม่ซื้ออาหารที่มีราคาแพง

เฉลยข้อสอบภาคความรู้วิชา หัวหน้าคนครัว

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1.	ข	11.	ข	21.	ก	31.	ข
2.	ง	12.	ค	22.	ง	32.	ก
3.	ค	13.	ข	23.	ค	33.	ก
4.	ค	14.	ข	24.	ข	34.	ง
5.	ข	15.	ค	25.	ง	35.	ก
6.	ค	16.	ก	26.	ก	36.	ข
7.	ง	17.	ง	27.	ง	37.	ค
8.	ก	18.	ข	28.	ง	38.	ข
9.	ง	19.	ค	29.	ง	39.	ก
10.	ง	20.	ก	30.	ก	40.	ก

บรรณานุกรม

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **แนวการสอบวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สกสค., 2542.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528**. กรุงเทพฯ : สกสค., 2548.

ณัฏฐ์ ยุยยุทธ. **คู่มือการสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สกสค., 2551.

ลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน, สำนักงาน. **คู่มือวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ วิชานักเดินทางไกล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สกสค., 2550.

ภาคผนวก

ขั้นตอนการดำเนินการสอบวิชาพิเศษ การขออนุมัติ และการประดับเครื่องหมาย

1. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ เมื่อสอบเครื่องหมายลูกเสือโลกได้แล้ว และได้เข้าพิธีประจำกอง จึงมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกจากนั้นจึงมีสิทธิ์เลือกสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
2. เมื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่แสดงความประสงค์ที่จะสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ คณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือจะต้องพิจารณาเห็นชอบให้มีการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี ตามที่เสนอ
3. ผู้กำกับกองลูกเสือ เนตรนารี เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
4. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จึงจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี โดยประธานคณะกรรมการสอบต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทสามัญรุ่นใหญ่ ส่วนกรรมการต้องผ่านการฝึกอบรม ชั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทสามัญรุ่นใหญ่เป็นอย่างน้อย
5. ดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี
6. เมื่อสอบเสร็จแล้ว สถานศึกษาทำหนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับเครื่องหมายไปยัง ผู้มีอำนาจอนุมัติพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้
 - 6.1 โครงการสอบวิชาพิเศษ
 - 6.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ
 - 6.3 ข้อสอบภาคปฏิบัติ
 - 6.4 ข้อสอบภาคทฤษฎี
 - 6.5 รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบผ่าน/ไม่ผ่าน

7. ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคอนุมัติผลการสอบและอนุมัติการประดับเครื่องหมาย

8. เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสืออนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมายแล้ว จะต้องดำเนินการดังนี้

8.1 สถานศึกษาออกหนังสือรับรองให้ลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบผ่าน

8.2 สถานศึกษาลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในสมุดทะเบียนกองลูกเสือ เนตรนารี (ลส. 8/นน. 8)

8.3 สถานศึกษาบันทึกหลักฐานในสมุดประจำตัวลูกเสือ เนตรนารี (ลส. 17/นน. 17)

9. ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี

ตัวอย่างเอกสาร

ตัวอย่าง

สถานศึกษาขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ และขออนุมัติการประดับเครื่องหมาย

หนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ

วิชา..... และขออนุมัติการประดับเครื่องหมาย

ที่...../.....

สถานศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ วิชา..... และขออนุมัติการประดับเครื่องหมาย
เรียน เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ/ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชา.....

2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษวิชา.....

3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ 6 ฐาน

4. ข้อสอบภาคทฤษฎี 40 ข้อ

5. รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ที่สอบผ่าน – ไม่ผ่าน

หลักสูตรเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชา.....

ด้วยสถานศึกษาได้จัดทำโครงการฯและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย บัดนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินการ
สอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลปรากฏว่ามีลูกเสือเนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน สอบผ่าน (รายชื่อดังแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษและขออนุมัติการประดับ
เครื่องหมาย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

ตัวอย่าง

โครงการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชา..... ประจำปี.....

1. ชื่อโครงการ “การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชาประจำปี พ.ศ.....”

2. หลักการและเหตุผล

ด้วยที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ครั้งที่...../..... เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ณ ห้องประชุมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ได้มีมติสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชา..... ให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก และผ่าน พิธีเข้าประจำกองแล้ว จำนวน.....คน โดยมีลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน สมัครสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษวิชา.....โดยได้นำเสนอไปยัง ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนตามลำดับ และได้รับความเห็นชอบแล้ว

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นคุณค่าของกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
- 3.2 เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ สมัครสอบ เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชา.....

4. เป้าหมาย

รับสมัครลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน

5. วิธีดำเนินการ

- 5.1 เปิดรับสมัครลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่ต้องการสอบเพื่อรับ เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชา.....
- 5.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชา.....
- 5.3 เริ่มดำเนินการสอบตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

6.งบประมาณ

เก็บจากลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ คนละ 50 บาท

7.วันและสถานที่

ระหว่างเดือน.....ถึงเดือน..... 25..... ณ.....

8. ผลที่จะได้รับ

ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน จะได้รับ

เครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชา..... อย่างน้อย.....คน

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

10. ชนิดของโครงการ เป็นโครงการต่อเนื่องทุกปี

ตัวอย่าง

คำสั่งโรงเรียน.....
ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชา.....

เพื่อให้การสอบเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชา.....ให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ระหว่างวันที่.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ณ
จังหวัด.....เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

จึงแต่งตั้งบุคลากรทางการลูกเสือต่อไปนี้ ดำเนินการสอบตามกำหนดวันและ
สถานที่ดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน A.L.T./SS.W.B.	ประธาน
2. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือโรงเรียน A.L.T./SS.W.B.	รองประธาน
3. รองผู้กำกับลูกเสือโรงเรียน SS.W.B.	กรรมการ
4. ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.W. B.	กรรมการ
5. ผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.W.B.	กรรมการ
6.	กรรมการ
7. ฯลฯ	กรรมการ
8.	กรรมการ
9.	กรรมการ
10. รองฯกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.B.T.C.	กรรมการ
11. รองฯกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.B.T.C	กรรมการ
ฯลฯ	

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

ตัวอย่าง

โรงเรียน.....

รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบวิชาพิเศษ

ลำดับ	ชื่อลูกเสือ เนตรนารี	วิชา.....	วิชา.....	วิชา.....	หมายเหตุ
1.	/	/	x	
2.				
3.				

หมายเหตุ

- ถ้าใส่เครื่องหมาย / แสดงว่า สอบผ่าน
- ถ้าใส่เครื่องหมาย x แสดงว่า สอบไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธาน

ตัวอย่าง

หนังสือจากส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ และอนุมัติการประดับเครื่องหมาย

เมื่อทางสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี) พิจารณาตามหลักฐาน ที่สถานศึกษาส่งไป และตรวจสอบได้ว่าการดำเนินการสอบจริง จึงออกหนังสืออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับเครื่องหมาย ดังนี้

ตัวอย่างหนังสืออนุมัติผล

ที่...../.....

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
สำนักงานลูกเสือจังหวัด
(แล้วแต่กรณี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง อนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
และอนุมัติการประดับเครื่องหมาย

เรียน ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

อ้างถึง หนังสือของโรงเรียนที่...../..... ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และขออนุมัติประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ผู้ที่สอบผ่าน ความแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด(แล้วแต่กรณี) ได้รับทราบแล้วด้วยความยินดี จึงอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ตามที่เสนอ และอนุมัติให้ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ และขอให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ แจ้งให้ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ทราบถึงความสำคัญของวิชาพิเศษที่ตนสอบผ่าน และเอาใจใส่ให้ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ได้ใช้วิชาพิเศษนั้นๆ ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์อยู่เสมอด้วย

อนึ่ง ในการจัดซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษ ใคร่ขอให้โรงเรียนติดต่อขอหนังสือ
อนุญาตซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษที่งานวิชาการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
(ปัจจุบันคือส่วนสิทธิประโยชน์ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ) ตามหนังสือของสำนักงาน
คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ที่ 147/2517 ลงวันที่ 7 มกราคม 2517 หรือที่
สำนักงานลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี) เพื่อให้ลูกเสือ เนตรนารี ประดับเครื่องหมาย
ดังกล่าว จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตัวอย่าง

สถานศึกษาออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบผ่าน

เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสือตอบอนุมัติผลการสอบ และให้ระดับเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ก็ให้ออกหลักฐานคือหนังสือรับรองแก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่านและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

ที่...../..... สถานศึกษา.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ขอรับรองว่า.....(1).....สอบผ่านวิชาพิเศษ วิชา..... (2).....
โดยการอนุมัติผล การสอบของ.....(3).....ที่...../.....ลงวันที่.....
ที่.....และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผล มาด้วยแล้ว

(ลงชื่อ).....
(.....)
ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

หมายเหตุ

1. ระบุชื่อลูกเสือ เนตรนารี
2. ระบุวิชาพิเศษที่สอบ
3. ระบุหน่วยงานที่อนุมัติ (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานลูกเสือจังหวัด)

สถานศึกษาลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

ขั้นตอนสุดท้าย ผู้กำกับกองลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ต้องดำเนินการ
ดังนี้

1. ลงรายชื่อกองลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่านในทะเบียน
กองลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ (ลส.8) หรือ (นน.8)
2. ลงรายชื่อการสอบผ่านในบัตรประจำตัวลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
(ลส.17) หรือ (นน.17) ไว้เป็นหลักฐานด้วย

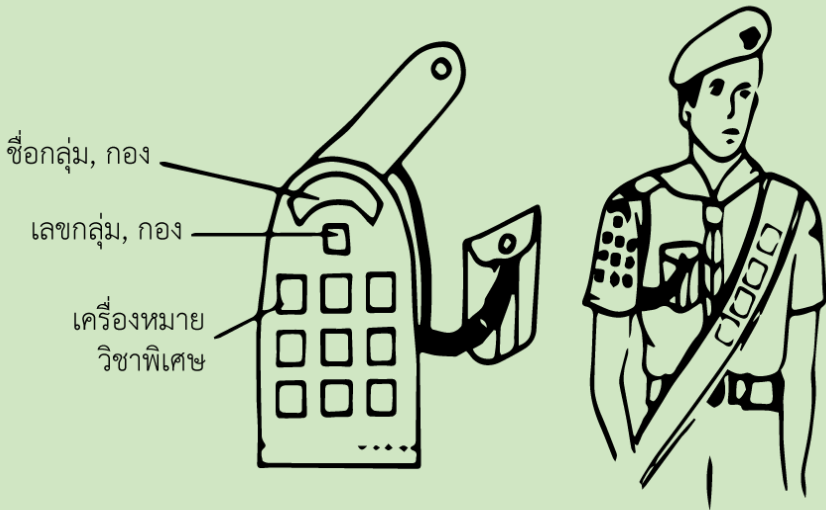
การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

เครื่องหมายวิชาพิเศษทำด้วยผ้าสีเลือดหมูรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 4 เซนติเมตร มีกรอบและอักษร “ล.ญ” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปเครื่องหมายวิชาพิเศษ

การประดับ

1. ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างหัวไหล่กับข้อศอก เรียงกันเป็นแถว ตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 เซนติเมตร

2. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยด้ายหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง 10 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 เซนติเมตร และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

(ล.ส.๘)

ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

(ล.ส.๘)

ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่ม (บอกชื่อกลุ่ม).....

กลุ่มที่.....

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่.....

ผู้กำกับกลุ่ม.....

ผู้กำกับ.....

รองผู้กำกับ.....

.....

(น.น.๘)

ทะเบียนกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

(น.น.๘)

ทะเบียนกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่ม (บอกชื่อกลุ่ม).....

กลุ่มที่.....

กองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่.....

ผู้กำกับกลุ่ม.....

ผู้กำกับ.....

รองผู้กำกับ.....

.....

บัตรลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่มลูกเสือ.....

กลุ่มที่.....

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่.....

ชื่อ.....

หมู่.....

หมายเหตุ

๑. การสอบเลื่อนชั้นหรือการสอบวิชาพิเศษ เมื่อกรรมการสอบเสร็จแล้ว ให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนของกองด้วยทุกครั้ง
๒. บัตรนี้ให้ผู้กำกับส่งไปให้ผู้ปกครองทราบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

การสอบวิชาพิเศษ

ที่	วิชา	สอบได้เมื่อ	ลายเซ็นกรรมการ
๑.	นักผจญภัย
๒.	นักดาราศาสตร์
๓.	นักอุศนิยมวิทยา
๔.	ผู้จัดการค่ายพักแรม
๕.	ผู้พิทักษ์ป่า
๖.	นักเดินทางไกล
๗.	หัวหน้าคนครัว
๘.	นักบุกเบิก
๙.	นักสะกดรอย
๑๐.	นักธรรมชาติวิทยา
๑๑.	นักดับเพลิง
๑๒.	นักสัญญาณ
๑๓.	นักสารพัดช่าง
๑๔.	นักโบราณคดี

ติดรูปถ่ายหน้าตรง
ไม่สวมหมวก
ขนาด ๑ นิ้ว

ชื่อ.....
บ้านเลขที่.....ซอย.....
ถนน.....
ตำบล.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....

ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....
ชื่อผู้ปกครอง.....
วัน เดือน ปีเกิด.....
เป็นลูกเสือสำรองเมื่อ.....
เป็นลูกเสือสามัญเมื่อ.....
เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่เมื่อ.....
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือโลก เมื่อ.....
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เมื่อ.....
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือหลวง เมื่อ.....

บัตรเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่มเนตรนารี.....

กลุ่มที่.....

กองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่.....

ชื่อ.....

หมู่.....

หมายเหตุ

๑. การสอบเลื่อนชั้นหรือการสอบวิชาพิเศษ เมื่อ
กรรมการสอบเสร็จแล้ว ให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบ
ลงในทะเบียนของกองด้วยทุกครั้ง
๒. บัตรนี้ให้ผู้กำกับส่งไปให้ผู้ปกครองทราบด้วย

สโมสรเนตรนารีเพชรบุรี.

ติดรูปถ่ายหน้าตรง
ไม่สวมหมวก
ขนาด ๑ นิ้ว

ชื่อ.....
บ้านเลขที่.....ซอย.....
ถนน.....
ตำบล.....
อำเภอ.....
จังหวัด.....

ชื่อบิดา.....ชื่อมารดา.....
ชื่อผู้ปกครอง.....
วัน เดือน ปีเกิด.....
เป็นเนตรนารีสำรองเมื่อ.....
เป็นเนตรนารีสามัญเมื่อ.....
เป็นเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เมื่อ.....

การสอบวิชาพิเศษ

ที่	วิชา	สอบได้เมื่อ	ลายเซ็นกรรมการ
	ก. หมวดวิชาบังคับ ในวิชาพิเศษ		
๑.	วิชาสุนทรกรรม
๒.	วิชาจัดการค่าย
๓.	วิชาพยาบาล
๔.	วิชาบริการชุมชน
๕.	วิชาพลศึกษา
๖.	วิชาการผจญภัย
	ข. หมวดวิชาเลือก หมวดส่งเสริมอาชีพ		
๑.	วิชาสรพัดช่าง
๒.	วิชาศิลปะ

(สำเนา)

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ๑๔๑ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษ
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

.....

เพื่อให้การดำเนินงานการประชุมจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งกำหนดจัดระหว่างวันที่ ๒๙ มกราคม - ๒ กุมภาพันธ์
๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมอภัย จันทวิมล ชั้น ๒ อาคารเสมารักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเห็นควรแต่งตั้งบุคคล
ต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษ
ลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ
ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	ประธานกรรมการ
๒. นายโอฬาร เก่งรักษัสัตว์	รองประธานกรรมการ
๓. ว่าที่ร้อยโท ธีรภัฏ ญูญุฑ	กรรมการ
๔. นายวิชัย ผกผ่า	กรรมการ
๕. นางธัญมน ญูญุฑ	กรรมการ
๖. นางสาวเปล่งศรี ปั่นพล	กรรมการ
๗. นายยินดี ปั่นแววม	กรรมการ
๘. นางสาวหยุด บุญทนิมิต	กรรมการ
๙. นางดารณี ทัพจันทร์	กรรมการ
๑๐. นางสุภัชชกา ศรแก้ว	กรรมการ
๑๑. ว่าที่ร้อยตรี สุเมธ สุจริยวงศ์	กรรมการ

๑๒. นางมาลัย วงศ์ทัยวัฒนา	กรรมการ
๑๓. นางสาวฉวีพร กุลจิตติธร	กรรมการ
๑๔. นายลิขิต ปั่นแวงงาม	กรรมการ
๑๕. นายพิชาน แหยมเจริญ	กรรมการ
๑๖. นายเอกพันธ์ ชูแก้ว	กรรมการ
๑๗. นายกฤตพัฒน์ พิชัยวรุฒมะ	กรรมการ
๑๘. นางสาวสุนิษา ขาวอ่อน	กรรมการ
๑๙. นางวันทนา ศรีทองคำ	กรรมการ
๒๐. นางชุตติมา กุมุทะรัตน์	กรรมการ
๒๑. นายอรุณ ศรีวรรณารถ	กรรมการ
๒๒. นางสาวปวีณา จุฑากรณ์	กรรมการ
๒๓. นางสาวสุพิชญา อภาวสิน	กรรมการ
๒๔. นายสมบุญรณ์ วัฒนมังคลสุข	กรรมการ
๒๕. นางสาววัฒนา ธรรมประภาส	กรรมการและเลขานุการ
๒๖. นางกนกวรรณ นิมเจริญ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางสาวศิริฐา กรวาทิน	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการดำเนินงานมีหน้าที่ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ให้สำเร็จลุล่วง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ลงชื่อ) ประเสริฐ บุญเรือง

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ